

**Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Юридичний факультет**

Кафедра кримінального права, кримінології, цивільного та господарського права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан юридичного факультету

С.В. Матвеев

**РОБОЧА ПРОГРАМА
БАНКІВСЬКЕ ПРАВО**
(назва навчальної дисципліни)

підготовки перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 08 «Право»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 08 «Право»
(код і найменування спеціальності)

освітньо-професійної програми «Право»
(найменування освітньої програми)

тип дисципліни дисципліна професійної підготовки

2020 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

(підпис)

І.В.Шаповалова

(прізвище, ініціали)

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою кримінального права,
кримінології, цивільного та господарського
права № 1
від «28»серпня 2020 року

Завідувач кафедри

_____ І.В.Шаповалова

Розробники Браславець Олексій Юрійлвич, ст. викладач

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська

Статус дисципліни: вибіркова навчальна дисципліна

Передумови вивчення навчальної дисципліни: Вивчення дисципліни повинне базуватись на знаннях, отриманих здобувачами вищої освіти під час опанування ними фундаментальних положень таких навчальних дисциплін як Основи права Європейського Союзу, Цивільне процесуальне право, Кримінальне процесуальне право, Господарське право та ін.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «*Банківське право*» є: сукупність фінансово-правових норм, які регулюють суспільні відносини у сфері банківської діяльності, кредитування та діяльності фінансово-кредитних інститутів в Україні.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин 5 кредити ECTS.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Банківське право» є опанування здобувачами вищої освіти теоретичних та практичних питань банківського права, формування зацікавленості здобувачів вищої освіти щодо банківської сфери, допомога їм правильно зрозуміти сутність і спрямованість інститутів банківського права.

Основними завданнями навчальної дисципліни «*Банківське право*» є

- ознайомитися з предметом банківського права;
- з'ясувати структуру та завдання банківської системи;
- розглянути правове регулювання створення та припинення діяльності банків;
- охарактеризувати правовий статус НБУ;
- дослідити повноваження органів управління НБУ;
- проаналізувати правову природу банківських вкладів;
- охарактеризувати процес банківського кредитування;
- з'ясувати правовий механізм здійснення розрахунків;
- дослідити правове регулювання банківських операцій з цінними паперами;
- сприяння розвитку творчого правового мислення, що допоможе на якісно новому рівні закріпити здобуті знання, систематизувати їх відповідно до досвіду застосування чинного банківського законодавства України;
- усвідомити зміст банківської таємниці.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «*Банківське право*» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК2.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК3.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК7.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК7.	Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне
------	--

	право.
СК8.	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
СК9.	Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.
СК10.	Знання і розуміння соціальної природи трудових відносин та їх правового регулювання.
СК13.	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Програмні результати навчання (ПР)

ПР4.	Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
ПР9.	Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
ПР13.	Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.
ПР15.	Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
ПР19.	Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.
ПР21.	Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.
ПР22.	Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

4. Структура навчальної дисципліни

№ пп	Найменування тем курсу	Кількість годин									
		Денна форма					Заочна форма				
		Всього	Лекції	Семінари	СРС	ІКР	Всього	Лекції	Семінари	СРС	ІКР
Змістовний модуль 1.											
1	Тема 1. Загальні положення про банківське право	15	6	2	7	0	15	1	2	12	0
2	Тема 2. Банківська діяльність: поняття та особливості	15	5	2	8	0	15	2	0	13	0
3	Тема 3. Конституційно-правові основи банківської системи	15	5	2	8	0	15	2	0	13	0
4	Тема 4. Кредитні відносини	15	5	2	8	0	15	0	0	15	0
5	Тема 5. Правове регулювання банківського рахунку	15	5	2	8	0	15	2	0	13	0
Разом модуль 1		75	26	10	39	0	75	7	2	66	0
Змістовний модуль 2.											
6	Тема 6. Грошовий обіг. Грошові розрахунки в Україні	15	6	2	7	0	15	1	2	12	0
7	Тема 7. Безготівкові розрахунки	15	5	2	8	0	15	2	0	13	0

8	Тема 8. Загальні поняття банківської таємниці	15	5	2	8	0	15	2	0	13	0
9	Тема 9. Порядок розкриття інформації, що відноситься до банківської таємниці	15	5	2	8	0	15	0	0	15	0
10	Тема 10. Валютні відносини та валютні обмеження	15	5	2	8	0	15	2	0	13	0
Разом модуль 2		75	26	10	39	0	75	7	2	66	0
Усього годин		150	52	20	78	0	150	14	4	132	0
Форма підсумкового контролю: диференційований залік											

5. Зміст програми навчальної дисципліни ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Тема 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО БАНКІВСЬКЕ ПРАВО

Поняття, предмет і система банківського права. Спеціальні принципи і джерела банківського права. Питання вдосконалення банківського законодавства. Норми банківського права та їх класифікація. Банківські правовідносини, їхній зміст і види. Основні категорії банківського права. Конституційні та спеціальні принципи банківського права. Особливості правового статусу банків в Україні. Правове регулювання банківських послуг. Характеристика банківської системи України. Характеристика методу банківського права. Поняття та загальна характеристика банківського права і банківського законодавства.

Тема 2. БАНКІВСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ: ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ

Поняття та особливості банківської діяльності. Банківська діяльність та банківські послуги. Банківські правовідносини, їхній зміст і склад. Норми банківського права та їх класифікація.

ТЕМА 3. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Поняття банківської системи. Місце Національного банку України в банківській системі України. Перший рівень банківської системи України. Окремі функції Національного банку України. Банки України, як елементи банківської системи. Другий рівень банківської системи. Державна реєстрація банку як обов'язкова умова включення банку до банківської системи України. Вимоги до діяльності та фінансово-економічного стану банків

ТЕМА 4. КРЕДИТНІ ВІДНОСИНИ

Поняття, призначення та види кредиту. Класифікація кредитних операцій. Сучасна кредитна система України. Принципи банківського кредитування. Поняття та елементи кредитних правовідносин. Правова природа кредитного договору. Види банківського кредитування. Кредитний договір. Комерційний кредит. Лізинговий кредит. Факторингове кредитування. Форфейтингове кредитування. Іпотечне та вексельне кредитування. Забезпечення виконання зобов'язання щодо повернення кредиту і сплати відсоткової ставки. Визначення платоспроможності позичальника. Правові засоби забезпечення погашення кредиту. Відповідальність позичальника і банку за кредитним договором.

ТЕМА 5. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОГО РАХУНКУ

Поняття банківського рахунку. Правовий режим безготівкових грошей. Види банківських рахунків. Порядок відкриття банківського рахунку. Правовий режим поточного рахунку. Правове регулювання банківського вкладу.

ТЕМА 6. ГРОШОВИЙ ОБІГ. ГРОШОВІ РОЗРАХУНКИ В УКРАЇНІ

Поняття грошового обігу. Грошова система. Готівковий обіг. Порядок оформлення операцій з готівкою. Відповідальність за порушення законодавства у сфері обігу готівки.

ТЕМА 7. БЕЗГОТІВКОВІ РОЗРАХУНКИ

Поняття безготівкових розрахунків. Переказ коштів. Платіжна система. Види і форми безготівкових розрахунків.

ТЕМА 8. ЗАГАЛЬНІ ПОНЯТТЯ БАНКІВСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ

Поняття банківської таємниці. Банківська таємниця як окремий вид інформації з обмеженим доступом. Банківська таємниця як об'єкт правовідносин.

ТЕМА 9. ПОРЯДОК РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО ВІДНОСИТЬСЯ ДО БАНКІВСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ

Суб'єкти, що мають право знайомитись з банківською таємницею. Порядок розкриття відомостей, що становлять банківську таємницю банками. Банківська таємниця в законодавстві зарубіжних країн.

ТЕМА 10. ВАЛЮТНІ ВІДНОСИНИ ТА ВАЛЮТНІ ОБМЕЖЕННЯ

Поняття валюти і валютних цінностей. Зміст валютних відносин. Основні валютні обмеження, що діють в Україні. Законодавчі обмеження щодо розрахунків в іноземній валюті. Ліцензування валютних операцій. Надання і одержання резидентами кредитів в іноземній валюті, якщо терміни і суми таких кредитів перевищують встановлені законодавством межі. Використання іноземної валюти на території України як засобу платежу або як застави. Здійснення інвестицій за кордон, у тому числі шляхом придбання цінних паперів, за винятком цінних паперів або інших корпоративних прав, отриманих фізичними особами – резидентами як дарунок або у спадщину. Обмеження щодо здійснення валютно-обмінних операцій. Обмеження щодо торгівлі іноземною валютою. Обмеження щодо розрахунків в національній валюті. Зобов'язання щодо декларування валютних цінностей та іншого майна. Звітність про валютні операції. Валютний контроль. Відповідальність за порушення валютного законодавства.

6. Теми лекцій

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Тема 1. Загальні положення про банківське право	6	1
2	Тема 2. Банківська діяльність: поняття та особливості	5	2
3	Тема 3. Конституційно-правові основи банківської системи	5	2
4	Тема 4. Кредитні відносини	5	0
5	Тема 5. Правове регулювання банківського рахунку	5	2
6	Тема 6. Грошовий обіг. Грошові розрахунки в Україні	6	1
7	Тема 7. Безготівкові розрахунки	5	2
8	Тема 8. Загальні поняття банківської таємниці	5	2
9	Тема 9. Порядок розкриття інформації, що відноситься до банківської таємниці	5	0
10	Тема 10. Валютні відносини та валютні обмеження	5	2
Усього годин		52	14

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-

8. Теми семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Тема 1. Загальні положення про банківське право	2	2
2	Тема 2. Банківська діяльність: поняття та особливості	2	0
3	Тема 3. Конституційно-правові основи банківської системи	2	0
4	Тема 4. Кредитні відносини	2	0
5	Тема 5. Правове регулювання банківського рахунку	2	0
6	Тема 6. Грошовий обіг. Грошові розрахунки в Україні	2	2
7	Тема 7. Безготівкові розрахунки	2	0
8	Тема 8. Загальні поняття банківської таємниці	2	0
9	Тема 9. Порядок розкриття інформації, що відноситься до банківської таємниці	2	0
10	Тема 10. Валютні відносини та валютні обмеження	2	0
Усього годин		20	4

9. Теми самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Тема 1. Загальні положення про банківське право	7	12
2	Тема 2. Банківська діяльність: поняття та особливості	8	13
3	Тема 3. Конституційно-правові основи банківської системи	8	13
4	Тема 4. Кредитні відносини	8	15
5	Тема 5. Правове регулювання банківського рахунку	8	13
6	Тема 6. Грошовий обіг. Грошові розрахунки в Україні	7	12
7	Тема 7. Безготівкові розрахунки	8	13
8	Тема 8. Загальні поняття банківської таємниці	8	13
9	Тема 9. Порядок розкриття інформації, що відноситься до банківської таємниці	8	15
10	Тема 10. Валютні відносини та валютні обмеження	8	13
Усього годин		78	132

10. Теми лабораторних занять

№ пп	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	<i>Не заплановано навчальним планом</i>	-	-

11. Завдання для самостійної роботи

Теми рефератів, доповідей

1. Ліцензування валютних операцій банків.
2. Адміністративна відповідальність за порушення валютного законодавства.
3. Кримінальна відповідальність за порушення валютного законодавства.
4. Порядок та умови торгівлі іноземною валютою.
5. Відповідальність за порушення законодавчо встановлених термінів розрахунків за експортно-імпортними операціями.
6. Правові засади здійснення кредитних операцій для банківських депозитів.
7. Зміст і види кредитних операцій банків
8. Принцип забезпеченості кредиту та його юридичний зміст.
9. Правові засади здійснення депозитних операцій для банківських депозитів.
10. Правова характеристика ощадних сертифікатів;
11. Правова природа та механізм здійснення пасивних операцій банків.
12. Залучення вкладів (депозитів) –включно банківська операція.
13. Фінансове посередництво банків та основні види банківських операцій
14. Правові засади здійснення операцій, які належать до виключно банківських операцій.
15. Порядок видачі банкам банківської ліцензії, письмових дозволів та ліцензій на виконання окремих операцій.
16. Банки як суб'єкти первинного фінансового моніторингу.
17. Письмове застереження як один із заходів впливу НБУ.
18. Скликання загальних зборів учасників, спостережної ради банку як один із заходів впливу НБУ.
19. Укладення письмової угоди з банком як один із заходів впливу НБУ.
20. Видання розпорядження як один із заходів впливу НБУ.
21. Відкликання ліцензії та ініціювання процедури ліквідації банку як захід впливу НБУ.
22. Правові засади банківського регулювання і банківського нагляду.
23. Повноваження НБУ щодо здійснення наглядових і регулятивних функцій.
24. Заходи впливу НБУ щодо банків.
25. Обмеження вимог НБУ.
26. Інспекційні перевірки НБУ.
27. Правові засади діяльності Національного банку України як центрального банку країни та особливого органу державного управління.
28. Рада Національного банку України та її правовий статус.
29. Головні напрями діяльності Національного банку України та їх зміст.
30. Повноваження Правління НБУ.
31. Обов'язки та повноваження Голови НБУ.
32. Організаційні основи та структура НБУ.
33. Основні засади, засоби та методи грошово-кредитної політики.
34. Повноваження НБУ щодо організації готівкового грошового обігу.
35. Організація НБУ розрахунків і бухгалтерського обліку.
36. Операції НБУ.
37. Діяльність НБУ щодо операцій з валютними цінностями.
38. Взаємовідносини НБУ з Президентом України, Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України.
39. Обмеження в діяльності НБУ.

40. Банківське законодавство: проблеми та перспективи.
41. Співвідношення банківського права та банківського законодавства.
42. Нормативні акти НБУ як основне джерело банківського права: проблемні питання.
43. Загальносоціальні принципи банківського права.
44. Метод владних приписів у регулюванні банківської діяльності.
45. Метод рівності сторін у регулюванні банківської діяльності.
46. Зміст банківських правовідносин.
47. Суб'єкти банківських правовідносин.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

МОДУЛЬ I

1. До спеціальних принципів банківського права належать:

- а) принцип свободи банківської діяльності;
- б) принцип поєднання публічних і приватних засад в банківській сфері;
- в) принцип законності;
- г) принцип нагляду за діяльністю банків та інших кредитно-фінансових установ;
- д) принцип верховенства права.

2. До джерел банківського права належать:

- а) Конституція України;
- б) закони України;
- в) постанови Верховної Ради України;
- г) рішення асоціацій та об'єднань банків;
- д) рішення міжнародних організацій.

3. Норми банківського права мають наступні складові:

- а) вступна частина;
- б) гіпотеза;
- в) регулятивна частина;
- г) диспозиція;
- д) нормативна частина;
- е) санкція.

4. За функціональною спрямованістю розрізняють норми банківського права:

- а) зобов'язуючі;
- б) регулятивні;
- в) охоронні;
- г) забороняючі;
- д) уповноважуючі.

5. За змістом виокремлюють норми банківського права:

- а) матеріальні;
- б) пруденційні;
- в) процесуальні;
- г) загальні.

6. За призначенням норми банківського права бувають:

- а) матеріальні;
- б) пруденційні;
- в) процесуальні;
- г) загальні.

7. Банківські правовідносини за змістом регулювання класифікують на такі:

- а) що регулюють організацію банківської системи;
- б) кредитні;
- в) дебітові;
- г) розрахункові;
- д) валютні;
- е) гривневі.

8. Банківські правовідносини залежно від конкретного змісту поділяються на:

- а) майнові;

- б) немайнові;
- в) змішані;
- г) регулятивні;
- д) організаційні.

9. Дайте визначення поняття «Банківське право». Це:

- а) сукупність правових норм, що регулюють суспільні відносини у сфері мобілізації розподілу та використання фінансових ресурсів держави;
- б) сукупність правових норм, що регулюють суспільні відносини у процесі банківської діяльності;
- в) сукупність правових норм, що регулюють суспільні відносини, пов'язані з державним управлінням.

10. Які з названих суспільних відносин стосуються сфери банківської діяльності:

- а) майнові;
- б) трудові;
- в) фінансові;
- г) адміністративно-правові;
- д) особисті немайнові.

11. Чи належать до предмета банківського права суспільні відносини, що виникають між громадянами?

- а) так;
- б) ні.

12. Які нормативні акти належать до джерел банківського права?

- а) Бюджетний кодекс України (2010 р.);
- б) Закон України «Про банки і банківську діяльність» (2000 р.);
- в) Указ Президента України «Про застосування штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу готівки» (1995 р.);
- г) Закон України «Про платіжні системи та переказ грошей в Україні» (2001 р.);
- д) Положення про Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг, затверджене Указом Президента України від 4 квітня 2003 р.

13. Назвіть види банківських правовідносин:

- а) правовідносини, що регулюють організацію банківської системи;
- б) розрахункові;
- в) кредитні;
- г) майнові;
- д) валютні.

14. Методами банківського права є:

- а) метод владних приписів;
- б) метод погодження;
- в) метод автономних рішень.

15. До функцій банківської системи належать:

- а) створення грошей і регулювання грошової маси;
- б) контролююча функція;
- в) трансформаційна функція;
- г) стабілізаційна функція;
- д) функція емісії грошей.

16. Елементами банківської системи України є:

- а) Кабінет Міністрів України;
- б) Міністерство фінансів України;
- в) Міністерство економіки України;
- г) Національний банк України;
- д) Рахункова палата України;
- е) комерційні банки України;
- є) фінансово-кредитні установи України.

17. До основних факторів глобального впливу на банківську систему України належать:

- а) посилення конкуренції в банківській справі;
- б) комп'ютеризація банківської діяльності;
- в) збільшення "банківської грамотності" клієнтів;
- г) широке застосування інформаційних технологій (Інтернету).

18. Значить, чи є банківська система складовою кредитної системи держави:

- а) так;
- б) ні, це окремі поняття;
- в) навпаки, кредитна система є складовою банківської системи.

19. Засідання наглядової ради державного банку є правомочними за наявності не менше:

- а) 10 членів
- б) 12 членів
- в) 15 членів

20. Державна реєстрація банків здійснюється:

- а) Президентом України
- б) Національним банком України
- в) Кабінетом Міністрів України
- г) Верховною Радою України

21. Учасниками банку можуть бути:

- а) Кабінет Міністрів України
- б) юридичні та фізичні особи
- в) благодійні організації

22. Реорганізація банків здійснюється:

- а) примусово за рішенням Національного банку України
- б) за рішенням власників або примусово за рішенням Національного банку України
- в) за рішенням власників банку, а у разі призначення тимчасової адміністрації - за рішенням НБУ або тимчасового адміністратора, погодженого з НБУ

23. Структурними елементами банківської холдингової групи є:

- а) материнський банк
- б) центральний банк
- в) дочірній банк

24. Членами ревізійної комісії банку не можуть бути:

- а) працівники банку
- б) учасники банку
- в) представники учасників банку

25. Ліквідація банків здійснюється на підставі:

- а) Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»
- б) Закону України «Про банки і банківську діяльність»
- в) Закону України «Про господарські товариства»
- г) Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» та «Про банки і банківську діяльність»

26. Типи банківських об'єднань:

- а) банківська корпорація
- б) банківська холдингова група
- в) фінансова холдингова група
- г) банківська асоціація

27. Служба внутрішнього аудиту банку підпорядковується:

- а) спостережній раді банку
- б) загальним зборам учасників
- в) виконавчому органу банку
- г) ревізійній комісії

28. Функції розрахункового центру для банків виконує:

- а) банківська корпорація

- б) банківська холдингова група
- в) фінансова холдингова група.

29. До адміністративного регулювання належить:

- а) реєстрація банків
- б) ліцензування їх діяльності
- в) нагляд за їх діяльністю
- г) застосування санкцій фінансового характеру

30. Прийняття рішення щодо створення філій і представництв банку належить до компетенції:

- а) загальних зборів учасників
- б) спостережної ради банку
- в) виконавчого органу банку

31. Органом контролю державного банку є:

- а) ревізійна комісія
- б) наглядова рада
- в) правління банку

32. Тимчасова адміністрація очолюється керівником, який призначається:

- а) НБУ
- б) спостережною радою банку
- в) загальними зборами банку

33. Організаційно-правова форма банку:

- а) кооперативний банк
- б) публічне акціонерне товариство
- в) приватне акціонерне товариство
- г) ТОВ

34. Звернення до суду із заявою про визнання банку неплатоспроможним та його ліквідацію мають:

- а) кредитори банку
- б) Національний банк України
- в) тимчасова адміністрація.

35. Визначити, в чому полягає головне завдання центрального банку?

- а) обслуговувати комерційні банки;
- б) контролювати, чи дотримуються комерційні банки вимог чинного законодавства;
- в) забезпечити сталість національних грошей;
- г) забезпечити фінансове обслуговування уряду . :

36. Що таке банківські ресурси?

- а) власний капітал;
- б) залучені та запозичені кошти;
- в) власні, залучені та запозичені кошти.

37. Дайте визначення поняття «банківська система», це:

- а) сукупність банків, банківських інститутів, фінансово-кредитних установ, що діють у межах єдиного фінансового механізму;
- б) система органів, що діють у сфері фінансової діяльності держави;
- в) сукупність кредитних відносин та інститутів, які регулюють ці відносини.

38. Банківська система в Україні є:

- а) дворівневою;
- б) трирівневою;
- в) багаторівневою.

39. Який орган координує діяльність банківської системи в цілому?

- а) Верховна Рада України;
- б) Президент України;
- в) Кабінет Міністрів України;
- г) Національний банк України;
- д) Міністерство фінансів України,

40. Які функції виконує Національний банк України?

- а) забезпечує стабільність гривні;
- б) здійснює емісію національної валюти;
- в) здійснює банківське регулювання та нагляд;
- г) правильними є всі відповіді.

41. Які функції виконує банківська система?

- а) трансформаційну;
- б) стабілізаційну;
- в) розподільчу;
- г) емісійну.

42. Які фактори впливають на стійкість банківської системи?

- а) рівень капіталізації банків;
- б) ефективна законодавча база;
- в) недовіра вкладників до банків;
- г) низький рівень банківського менеджменту;
- д) ризикована кредитна політика.

43. Який центральний банк краще виконує своє головне завдання?

- а) який знаходиться у підпорядкуванні уряду;
- б) який знаходиться у підпорядкуванні президента;
- в) незалежний від органів виконавчої влади.

44 Національний банк України підзвітний:

- а) Кабінету Міністрів України;
- б) Верховній Раді України;
- в) Міністерству фінансів України;
- г) Президенту України;
- д) Президії Верховної Ради України.

45. Голова Правління Національного банку України обирається на строк:

- а) 5 років;
- б) 10 років;
- в) 2 роки;
- г) 4 роки;
- д) 3 роки.

46. Щорічно розподіл прибутку Національного банку України затверджує:

- а) Верховна Рада України;
- б) Кабінет Міністрів України;
- в) Президент України;
- г) Міністерство фінансів України;
- д) Міністерство економіки України.

47. Зазначте, які особливі ознаки Національного банку України:

- а) є юридичною особою;
- б) має монопольне право на випуск грошей в обіг;
- в) вирішує питання про обрання керівництва комерційних банків;
- г) реєструє документи комерційних банків;
- д) виключає клієнтів з комерційних банків;
- е) видає ліцензію на здійснення операцій в іноземній валюті.

48. Підзвітність Національного банку України означає:

- а) подання Національним банком Верховній Раді України щоквартального звіту аудиторського висновку;
- б) доповідь Голови НБУ Кабінету Міністрів України про подані звіти;
- в) визначення Верховною Радою України аудиторської фірми для проведення аудиторської перевірки банку;
- г) подання Верховною Радою України двічі на рік інформації про стан грошово-кредитного ринку в державі.

49. Членів Ради Національного банку України призначає:

- а) Голова Правління НБУ;
- б) Верховна Рада України;
- в) Президент України;
- г) Кабінет Міністрів України;
- д) Міністр фінансів України.

50. Національний банк здійснює свої наглядові та регулятивні функції шляхом реалізації таких повноважень:

- а) здійснює всі види перевірок на місцях банків;
- б) здійснює ревізії фінансово-господарської діяльності;
- в) може вимагати від банків та інших фінансово-кредитних установ проведення загальних зборів акціонерів;
- г) здійснює розслідування порушень діяльності банків;
- д) може брати участь у роботі зборів акціонерів;
- е) висуває вимоги щодо здійснення обов'язкових аудиторських перевірок банків.

51. У разі невиконання у встановлений Національним банком строк вимог щодо усунення порушень Національний банк має право застосовувати такі заходи впливу:

- а) накладати штраф на керівників банків;
- б) відстороняти керівництво від управління банком;
- в) накладати арешт на майно банку;
- г) зупиняти дію ліцензії на здійснення окремих банківських операцій на строк до 5 років;
- д) ліквідувати банк.

52. Розмір статутного капіталу Національного банку України вправі збільшувати:

- а) Правління НБУ
- б) Рада НБУ
- в) Голова Національного банку
- г) Голова Ради Національного банку

53. Члени Ради Національного банку здійснюють свої функції:

- а) на громадських засадах
- б) отримують заробітну плату
- в) оплачуються витрати, понесені у зв'язку з виконанням ними повноважень

54. Засідання Ради Національного банку проводяться не рідше:

- а) одного разу на місяць
- б) одного разу на квартал
- в) одного разу на рік

55. Керівними органами Національного банку України є:

- а) Рада Національного банку
- б) Правління Національного банку
- в) Голова Національного банку
- г) немає правильної відповіді

56. Голова Ради Національного банку обирається строком на:

- а) один рік
- б) три роки
- в) п'ять років

57. Голова Ради Національного банку обирається:

- а) Верховною Радою України
- б) Правлінням Національного банку
- в) Радою Національного банку

58. Національний банк України може відкривати свої філії:

- а) в Україні
- б) за межами України
- в) в Україні та за її межами

59. Право застосування відкладального вето щодо рішень Правління Національного банку має:

- а) Верховна Рада України
- б) Президент України
- в) Голова Національного банку
- г) Рада Національного банку

60. Матеріали засідань Ради національного банку оформляються у вигляді:

- а) протоколів
- б) рішень
- в) постанов

61. Інструкції, положення, правила Національного банку України затверджуються:

- а) постановами Кабінету Міністрів України
- б) постановами Правління Національного банку
- в) рішеннями Ради Національного банку

62. Керівництво діяльністю Національного банку здійснює:

- а) Правління Національного банку
- б) Рада Національного банку
- в) Голова Національного банку

63. Золотовалютний резерв НБУ складається з активів:

- а) монетарне золото
- б) СПЗ
- в) іноземна валюта
- г) акції

64. Нормативно - правові акти Національного банку видаються у формі:

- а) постанов Правління Національного банку, інструкцій, положень, правил, що затверджуються постановами Правління Національного банку
- б) постанов та наказів Правління Національного банку
- в) постанов та указів Правління Національного банку

65. Голова Національного банку призначається на посаду Верховною Радою України за поданням Президента України більшістю від конституційного складу Верховної Ради України строком на:

- а) три роки
- б) п'ять років
- в) сім років

66. Засідання Ради Національного банку є правомочним за наявності не менше:

- а) десяти членів
- б) п'ятнадцяти членів
- в) сімнадцяти членів

67. До складу Ради Національного банку входять:

- а) 11 чоловік
- б) 15 чоловік
- в) 18 чоловік

68. Національний банк за зобов'язання інших банків:

- а) не відповідає
- б) відповідає
- в) відповідає, коли вони добровільно беруть на себе такі зобов'язання

69. Майно, яким володіє Національний банк України належать йому па праві:

- а) повного господарського відання
- б) оперативного управління
- в) оперативного використання

70. Національний банк інформує Верховну Раду України про напрями грошово-кредитної і валютної політики:

- а) один раз на рік
- б) два рази на рік

в) три рази на рік

71. Голову Національного банку України призначає на посаду:

- а) Президент України
- б) Верховна Рада України
- в) Кабінет Міністрів України

72. Зазначте, які засоби впливу Національний банк України застосовує до комерційних банків в разі порушення ними банківського законодавства та власних нормативних актів:

- а) відкликає ліцензію;
- б) притягує керівників банків до кримінальної відповідальності;
- в) підвищує норми обов'язкових резервів;
- г) вирішує питання про банкрутство комерційного банку;
- д) призначає тимчасову адміністрацію для управління цим суб'єктом;
- е) приймає рішення про виключення з Республіканської книги реєстрації банків, валютних бірж та інших фінансово-кредитних установ.

73. Національний банк України може відмовити у реєстрації комерційних банків:

- а) у разі порушення створення банку;
- б) у разі якщо засновниками є іноземні громадяни;
- в) незадовільного фінансового стану засновників, що загрожує інтересам кредиторів банку;
- г) у разі професійної непридатності рекомендованого керівництва;
- д) невідповідності його статуту та інших установчих документів законодавству.

74. Для реєстрації комерційних банків подаються такі документи:

- а) заява про реєстрацію;
- б) характеристики засновників з попереднього місця роботи;
- в) економічне обґрунтування;
- г) банківський баланс;
- д) висновок аудиторської організації про фінансовий стан засновників банку;
- е) довідки з МВС про засновників банку;
- є) засновницькі документи.

75. У статуті комерційного банку зазначаються:

- а) перелік операцій, що здійснюються банком;
- б) положення про те, що банк не є юридичною особою;
- в) розмір статутного фонду та перелік інших фондів, створених банком;
- г) порядок ліквідації банку;
- д) порядок банкрутства банку;
- е) положення про органи управління, їх структуру та функції.

76. Існують такі види банківського проценту:

- а) процент за надання консультативних послуг;
- б) процент за вкладами;
- в) процент за продаж валюти;
- г) процент за іпотеку;
- д) процент за кредит.

77. Частка будь-кого із засновників, акціонерів комерційного банку не повинна перевищувати у статутному фонді:

- а) 10 %;
- б) 25 %;
- в) 35 %;
- г) 50 %;
- д) 75 %.

78. Мінімальним розміром статутного фонду комерційного банку є:

- а) 10 млн єкю;
- б) 500 тис. єкю;
- в) 10 млн грн;
- г) 1 млн єкю;
- д) 100 млн грн.

79. Як комерційний банк може отримати кредит НБУ?

- а) купити на закритому кредитному аукціоні;
- б) одержати в порядку адміністративного розподілу;
- в) купити на закритому і цільовому кредитному аукціонах.

80. На які дві частини поділяється власний капітал комерційного банку?

- а) основний та залучений;
- б) основний та позиковий;
- в) основний та додатковий.

81. Що відноситься до основного капіталу комерційного банку?

- а) статутний фонд;
- б) резервний фонд;
- в) статутний та резервний фонди.

82. Що відноситься до додаткового капіталу комерційного банку?

- а) залучені та позикові кошти;
- б) резерви страхування банківських ризиків, фонди економічного стимулювання, нерозподілений прибуток;
- в) вклади клієнтів та міжбанківський кредит.

83. Вкажіть, які з названих положень, що діють в Україні, відносять до основних передумов видачі банківської ліцензії?

- а) згода місцевих органів влади;
- б) наявність бізнес-плану;
- в) відсутність в даному регіоні інших банків.

84. Хто встановлює мінімальний розмір статутного капіталу комерційного банку?

- а) Верховна Рада Ук23. Що таке залучені кошти комерційних банків?
- б) вклади юридичних та фізичних осіб;
- в) вклади громадян;
- г) вклади підприємств, установ та організацій країни;
- д) НБУ;
- е) збори акціонерів;
- ж) правління акціонерного банку.

85. Чи може центробанк в порядку банківського нагляду обмежити кредитну діяльність комерційних банків?

- а) може;
- б) не може;
- в) може, але не всіх відразу.

86. Яким шляхом формується статутний фонд комерційного банку,

- а) випуску акцій та облігацій;
- б) випуску простих та привілейованих акцій;
- в) внесків засновників та прибутку.

87 Яким шляхом формується резервний фонд комерційного банку?

- а) відрахування від прибутку;
- б) додаткових внесків акціонерів;
- в) випуску облігацій.

88. Які комерційні банки торгують на міжбанківському кредитному ринку?

- а) фінансово стійкі;
- б) неплатоспроможні;
- в) банки, що хочуть одержати надійний прибуток.

89. Чим відрізняється діяльність ощадних банків від діяльності комерційних банків?

- а) набором операцій, які виконують;
- б) орієнтацією на обслуговування фізичних осіб;
- в) відсутністю в переліку цілей досягнення максимального прибутку.

90. Які функції виконують комерційні банки?

- а) кредитування підприємств, держави і населення;

- б) здійснення розрахунків і платежів у економіці держави;
- в) організація випуску і розміщення цінних паперів;
- г) створення платіжних засобів;
- д) довірче керування майном клієнтів.

91. Які наслідки чекають комерційні банки, якщо вони порушують банківське законодавство?

- а) накладення штрафу на керівників банку;
- б) притягнення керівників банків до кримінальної відповідальності;
- в) ліквідація комерційного банку;
- г) відкликання ліцензії;
- д) призначення тимчасової адміністрації.

92. Банк вважається створеним і одержує статус юридичної особи з моменту.

- а) внесення банку до Державного реєстру банків;
- б) прийняття рішення засновників про створення банку;
- в) підготовки установчих документів;
- г) Сформування статутного фонду;
- д) внесення відомостей до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

93. За яких умов Національний банк може відмовити в державній реєстрації банку?

- а) невідповідності установчих документів законодавству України;
- б) в разі порушення порядку створення банку;
- в) в разі порушення таємниці угоди про створення банку;
- г) незадовільного фінансового стану засновників банку.

94. Які існують банки в Україні?

- а) державні;
- б) кооперативні;
- в) муніципальні;
- г) комерційні;
- д) земельні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

1. До кредитної системи України належать:

- а) біржі;
- б) комерційні банки;
- в) ломбарди;
- г) органи приватизації;
- д) лізингові та факторингові компанії;
- е) каси взаємної допомоги;
- є) регіональні відділення Фонду держмайна.

2. Виникнення кредитних відносин між банками і позичальником можливе за таких умов:

- а) учасники мають бути взаємозацікавлені;
- б) необхідна наявність економічних і юридичних гарантій повернення кредиту після певного строку;
- в) позичальник бере кредит з метою покриття збитків від господарської діяльності;
- г) позичальник має бути власником майна;
- д) позичальник бере кредит на внесення платежів у бюджет і позабюджетні фонди;
- е) позичальник має бути власником, наділеним правом на користування та розпорядження майном.

3. Пролонгація кредиту — це:

- а) збільшення кредитного проценту;
- б) страхування відповідальності за непогашення кредиту;
- в) відстрочка погашення боргу позичальника зі зміною кінцевого строку погашення кредиту;
- г) збільшення суми кредиту за бажанням позичальника.

4. Строкові позики бувають таких видів:

- а) короткострокові — до 2 років;
- б) короткострокові — до 1 року;
- в) середньострокові — від 2 до 5 років;
- г) середньострокові — від 1 до 3 років;
- д) довгострокові — понад 3 роки;
- е) довгострокові — від 5 до 10 років.

5. Позичальник має право:

- а) вимагати від банку кредит в обсягах і в термін, зазначений у договорі;
- б) вимагати зменшення проценту за кредитом і укладання у зв'язку з цим нового кредитного договору;
- в) достроково погасити заборгованість;
- г) порушувати перед банком питання про перенесення строків платежу в разі виникнення тимчасових фінансових або інших ускладнень з незалежних від нього причин;
- д) достроково розірвати договір, повністю повернувши одержаний кредит, але не включаючи відсотки за користування ним.

6. До принципів кредитування належать:

- а) терміновості;
- б) нецільового характеру;
- в) безоплатності;
- г) забезпечення кредитування.

7. На які цілі забороняється надання кредитів?

- а) придбання цінних паперів;
- б) формування статутного фонду;
- в) покриття збитків господарської діяльності.

8. У якій черговості здійснюється погашення заборгованості за кредитом та відсотків за його користування?

- а) в першу чергу погашення відсотків;
- б) в першу чергу погашення заборгованості;
- в) встановлюються сторонами при укладенні договору.

9. Який максимально дозволений обсяг усіх кредитів наданих банком?

- а) десятикратний розмір власних коштів комерційного банку;
- б) восьмикратний розмір власних коштів комерційного банку;
- в) двократний розмір класних коштів комерційного банку.

10. Як здійснюється відстрочення погашення кредиту?

- а) з підвищення відсоткової ставки;
- б) у разі виникнення у позичальника тимчасових фінансових ускладнень;
- в) за умови прийняття позичальником заходів щодо усунення непередбачених обставин;
- г) шляхом оформлення додаткового договору.

11. Як має бути оформлення відстрочення погашення кредиту?

- а) додатковим договором;
- б) внесенням змін до кредитного договору;
- в) укладення нового кредитного договору.

12. Які умови надання бланкового кредиту?

- а) додержання економічних нормативів;
- б) в межах наявних власних коштів;
- в) підвищена відсоткова ставка;
- г) надійний позичальник;
- д) забезпечення кредитів.

13. Який максимальний розмір кредиту, який може бути наданий банку одному позичальнику?

- а) 10% власних коштів банку;
- б) 15% власних коштів банку;
- в) 25% власних коштів банку.

14. На який термін уповноважений банк у межах отриманої ним ліцензії на право здійснення операцій з валютними цінностями може залучати кредитні ресурси від іноземних банків-кореспондентів без одержання реєстраційного свідоцтва?

- а) 1 рік;
- б) 1 рік з урахування можливої пролонгації;
- в) 2 роки;
- г) 6 місяців;

15. За яких умов нерезидент-позичальник зобов'язаний одержати реєстраційне свідоцтво?

- а) до підписання кредитної угоди з нерезидентом;
- б) після кредитної угоди з нерезидентом;
- в) після кредитної угоди з нерезидентом, але до фактичного отримання коштів за кредитом.

16. До якого виду банківського кредиту належить бланковий?

- а) забезпечений заставою;
- б) гарантований;
- в) незабезпечений.

17. На який строк надається споживчий кредит?

- а) 5 років;
- б) 10 років;
- в) строк визначається у кредитному договорі.

18. Кому надається споживчий кредит?

- а) фізичним особам-резидентам;
- б) фізичним особам-нерезидентам;
- в) особам без громадянства;
- г) юридичним особам.

19. Знайдіть правильне визначення кредитних відносин:

- 1. грошові відносини, що пов'язані з процесом розподілу та перерозподілу капіталу;
- 2. грошові відносини, що виникають у сфері виробництва продуктів для їхнього використання;
- 3. відносини, що пов'язані із заборгованістю одного з учасників економічної чи фінансової операції;
- 4. відносини, що пов'язані з необхідністю забезпечення безперервності зміни форм вартості валового національного продукту в процесі його руху.

20. Знайдіть правильне визначення економічної сутності кредиту:

- 1. кредит – це форма руху позичкового капіталу, що надається на умовах повернення;
- 2. кредит – це економічні відносини, що виникають між кредитором і кредитодержувачем;
- 3. кредит – це рух вартості у сфері товарного обміну;
- 4. кредит – це позичка в грошовій або товарній формах на умовах повернення.

21. Об'єктами кредитування можуть бути:

- 1. грошові кошти;
- 2. товарно-матеріальні цінності;
- 3. виконані роботи чи надані послуги;
- 4. банки;
- 5. держава;
- 6. підприємства та господарські товариства.

22. Хто встановлює відсоткову ставку за користування бюджетними позиками?

- 1. Національний банк України.
- 2. Уповноважений комерційний банк.
- 3. Кабінет міністрів України.
- 4. Верховна рада України.
- 5. Міністерство фінансів України.

23. На які цілі надається банківський кредит?

- 1. Фінансування оборотного капіталу.
- 2. Покриття збитків від господарської діяльності.
- 3. Випуск приватизованого підприємства.
- 4. На збільшення статутного фонду банку.

5. Для внесення платежів у бюджет.

24. До видів банківського кредиту належать:

1. овердрафт;
2. контокорентний кредит;
3. обліковий кредит;
4. акцептний кредит;
5. авальний кредит;
6. комерційний кредит;
7. лізинг;
8. державний кредит.

25. Об'єктом лізингу можуть бути:

1. машини та обладнання;
2. транспортні засоби;
3. засоби обчислювальної техніки;
4. виробничі будівлі та споруди;
5. земельні ділянки та інші природні об'єкти;
6. об'єкти оренди державного майна.

26. Організація роботи з обслуговування бюджетних кредитів, їхнього обліку й проведення розрахунків позичальниками покладається на:

1. Національний банк України;
2. Міністерство фінансів України;
3. Державне казначейство України;
4. уповноважені комерційні банки України.

27. Приватизовані підприємства кредитуються:

1. Національним банком України;
2. уповноваженими комерційними банками України;
3. Фондом державного майна України.

28. Види кредиту, що оформлюються векселем:

1. державний;
2. комерційний;
3. банківський;
4. споживчий;
5. ломбардний.

29. Авальний кредит - це:

1. кредит, який надається банками у вигляді гарантійної послуги;
2. офіційне повідомлення про виконання розрахункової послуги;
3. різновид споживчого кредиту, де гарантами виступають члени колективу на засадах кругової поруки;
4. кредит, який надається одним підприємством іншому.

30. Ломбардний кредит - це:

1. кредит, який надається фізичними особами одна одній;
2. кредит під заставу депонованих у банку цінних паперів;
3. кредит, який надається під заставу майна;
4. різновид споживчого кредиту.

31. Факторинг - це:

1. купівля банком у клієнта права на вимогу боргу;
2. діяльність комерційного банку за дорученням;
3. посередництво в одержанні клієнтом боргу;
4. здача в оренду на тривалий строк предметів довгострокового користування.

32. Комерційний кредит - це економічні відносини, які виникають між:

1. підприємствами;
2. комерційними банками й підприємствами;
3. державою та комерційними банками;
4. державою та підприємствами.

32. Консорціумний кредит - це:

1. кредит, що надається великим об'єднанням підприємств для здійснення господарської діяльності;
2. кредит, що надається об'єднанням банків суб'єктам господарської діяльності;
3. кредит, що надається банком суб'єкту господарювання за умови, що вони обидва є членами того самого об'єднання (консорціуму);
4. усі відповіді правильні.

33. Хто встановлює розміри відсоткових ставок за видачі кредиту комерційними банками?

1. Верховна Рада України.
2. Національний банк України.
3. Комерційні банки самостійно.

4. Позичальники, виходячи зі своїх інтересів.

34. Кредитна лінія - це:

1. угода, за якою банк зобов'язується надати позичальнику кредити на раніше узгоджену суму протягом певного періоду;
2. це згода, але не зобов'язання комерційного банку надати кредит позичальнику;
3. межа, яка встановлює максимальні й мінімальні розміри та терміни видачі кредиту одному позичальнику;
4. ліміти видачі кредитів.

35 Лізинговий кредит - це:

1. надання суб'єктами господарювання взаємного кредиту у вигляді відстрочки платежу за продані товари й надані послуги;
2. надання суб'єктами господарювання взаємної відстрочки платежів за товарно-матеріальні цінності;
3. взаємна передача суб'єктами господарювання матеріальних цінностей на умовах оренди;
4. надання банком кредиту на умовах відстрочки платежу;
5. правильної відповіді немає.

36. Достроковим погашенням;

1. одночасним погашенням;
2. погашенням із розстрочкою платежу;
3. регресивним погашенням.

37. Кредитні кошти ЄБРР спрямовані на:

1. придбання нового вітчизняного та імпортного обладнання;
2. придбання імпортної продукції з метою дальшого її використання в процесі виробництва;
3. придбання цінних паперів діючих підприємств і нерухомості;
4. реконструкцію народногосподарського комплексу.

38. Що таке кредитоспроможність?

1. здатність позичальника в повному обсязі і в узгоджений строк розрахуватися за борговими зобов'язаннями;
2. здатність кредитора в повному обсязі в узгоджений строк надати кредит позичальнику;
3. здатність кредитора в повному обсязі погасити свої зобов'язання перед клієнтами;
4. правильної відповіді немає.

39. З якого моменту повинні нараховуватися відсотки за користування кредитом?

1. з моменту підписання кредитної угоди;
2. з моменту надходження кредиту на рахунок позичальника;
3. з моменту погашення першої частини кредиту позичальника;
4. з моменту отримання доходу за рахунок кредиту.

40. На які цілі забороняється видача кредитів?

1. на покриття поточних витрат підприємств;
2. на покриття збитків від господарської діяльності;
3. на придбання об'єктів приватизації;
4. на придбання цінних паперів.

41. Непряме кредитування - це:

1. надання кредиту небанківським установам;

2. надання кредиту позичальникам через посередників;
3. надання кредиту кредиторам на вимогу позичальника в міру потреби в ньому; надання кредиту у вигляді матеріальних цінностей

42. Як оформляється міжбанківський кредит?

- а) шляхом укладання договору;
- б) шляхом виписки банком-кредитором розпорядження на видачу позички;
- в) шляхом надання банку-кредитору балансу банку-позичальника

43. Зазначте види ринків цінних паперів:

- а) загальний;
- б) спеціалізований;
- в) первинний;
- г) вторинний;
- д) змішаний.

44. Зазначте види суб'єктів ринків цінних паперів:

- а) емітенти;
- б) покупці;
- в) інвестори;
- г) професійні учасники ринків цінних паперів;
- д) торговці цінними паперами.

45. Зазначте професійних учасників, які діють на ринку цінних паперів:

- а) емітенти;
- б) зберігачі;
- в) інвестори;
- г) депозитарії цінних паперів;
- д) торговці цінними паперами;
- е) реєстратори;
- є) номінальні утримувачі.

46. Зазначте види цінних паперів:

- а) акції;
- б) облігації;
- в) казначейські зобов'язання;
- г) акредитиви;
- д) векселі;
- е) чеки;
- є) пластикові платіжні засоби.

47. У якому розмірі може бути виданий кредит НБУ під заставу цінних паперів уряду?

- а) 100%;
- б) 75%;
- в) 50%.

48. Якщо центробанк оголошує про продаж державних цінних паперів, що відбудеться з попитом на них?

- а) знизиться;
- б) підвищиться;
- в) залишиться незмінним.

49. Що таке банківський вексель?

- а) боргове зобов'язання банку;
- б) боргове зобов'язання вкладника;
- в) боргове зобов'язання третьої особи.

50. До валютних цінностей належить:

- а) валюта України;
- б) платіжні документи та інші цінні папери, виражені у валюті України;
- в) боргові зобов'язання інших держав перед Україною;
- г) іноземна валюта;
- д) рідкоземельні метали.

51.Зазначте, які існують рівні валютного регулювання:

- а) державний;
- б) місцевий;
- в) нормативний;
- г) міжнародний;
- д) індивідуально-правовий.

52.конвертована валюта - це:

- а) грошові кошти будь-якої незалежної держави;
- б) грошові кошти держав з відповідним (стабільним) економічним розвитком;
- в) іноземна валюта, що зарахована до цієї категорії Національним банком України;
- г) іноземна валюта, обмін якої дозволено на території України.

53. Для здійснення валютних операцій банками та фінансовими установами необхідно:

- а) отримати індивідуальну ліцензію НБУ;
- б) мати кореспондентські рахунки в іноземних банках;
- в) бути учасником міжнародних договорів;
- г) отримати генеральну ліцензію НБУ;
- д) мати не менше 10 пунктів обміну валюти.

54.До органів валютного контролю належить:

- а) Національний банк України;
- б) Рахункова палата України;
- в) Державна податкова інспекція України;
- г) Міжнародний валютний фонд;
- д) Міністерство зв'язку України;
- е) Державний митний комітет України;
- є) українські та міжнародні громадські організації.

55.Національний банк України у сфері валютного контролю здійснює:

- а) контроль за виконанням правил регулювання валютних операцій на території України;
- б) встановлює і контролює курс гривні до інших валют світу;
- в) забезпечує виконання уповноваженими банками функцій щодо здійснення валютного контролю;
- г) видає ліцензії на здійснення валютних операцій та контролює їх виконання.

56.Матеріали про накладання штрафу до 50 тис, доларів США за порушення валютного законодавства розглядають:

- а) начальники територіальних управлінь НБУ;
- б) директор Департаменту валютного контролю та ліцензування НБУ;
- в) Голова НБУ та його заступники;
- г) Правління НБУ.

57.Після отримання постанови про притягнення до відповідальності за порушення валютного законодавства порушник має сплатити штраф:

- а) у п'ятиденний термін;
- б) у десятиденний термін;
- в) у п'ятнадцятиденний термін;
- г) протягом місяця;
- д) в окремих випадках постановою Правління НБУ може бути встановлений інший термін, але такий строк не може перевищувати 1 року;
- е) в окремих випадках постановою Правління НБУ може бути встановлений інший термін, але такий строк не може перевищувати 2 років.

58. У разі здійснення фізичною особою операції, що потребує отримання індивідуальної ліцензії, без відповідного її отримання накладається штраф:

- а) у сумі, еквівалентній сумі 50 неоподатковуваних мінімумів заробітної плати;
- б) у сумі, еквівалентній сумі порушення;
- в) у сумі до 10000 гривень;
- г) сума визначається залежно від суми порушення. Але не може перевищувати 100000 гривень.

59. Конституцією України визначено, що основні засади грошово-кредитної політики покладено на:

- а) Кабінет міністрів України;
- б) Верховну Раду України;
- в) Національний банк України;
- г) Раду Національного банку України;
- д) Рахункову палату України.

60. Право першого підпису банківського рахунка підприємства належить:

- а) керівнику підприємства;
- б) першому заступнику керівника підприємства;
- в) будь-якому заступнику, який тимчасово виконує функції керівника;
- г) головному бухгалтеру підприємства;
- д) будь-якій службовій особі, яка уповноважена керівником.

61. Право другого підпису банківського рахунка підприємства належить:

- а) керівнику підприємства;
- б) першому заступнику керівника підприємства;
- в) будь-якому заступнику, який тимчасово виконує функції керівника;
- г) головному бухгалтеру підприємства;
- д) будь-якій службовій особі, яка уповноважена керівником.

62. При відкритті приватних рахунків банк зобов'язаний:

- а) ідентифікувати клієнтів, що відкривають рахунки;
- б) ідентифікувати осіб, уповноважених діяти від імені власників рахунків;
- в) банк має право вести анонімні рахунки.

63. Які органи держави здійснюють валютний контроль?

- а) Кабінет Міністрів України;
- б) Національний банк України;
- в) Державна митна служба;
- г) Антимонопольний комітет України;
- д) Державна податкова Адміністрація України.

64. Як повноваження Національного банку України в сфері валютного регулювання?

- а) видає і відкликає ліцензії та письмові дозволи на здійснення операцій з валютними цінностями;
- б) затверджує Державний валютний фонд;
- в) встановлює ліміти відкритої валютної позиції для банків та інших установ;
- г) виступає розпорядником валютних фондів.

65. Чи повинні мати учасники валютного ринку ліцензії на здійснення валютних операцій?

- а) так;
- б) ні.

66. В Україні діє правовий режим валютного регулювання:

- а) режим державної валютної монополії;
- б) режим валютних обмежень;
- в) режим вільноконвертованої валюти.

67. До об'єктів валютних правовідносин належать:

- а) валюта України;
- б) іноземна валюта;
- в) цінні папери;
- г) банківські метали;
- д) усі відповіді є правильними.

68. До повноважень Кабінету Міністрів України в сфері валютного регулювання належать:

- а) участь у складанні платіжного балансу України;
- б) забезпечує формування і виступає розпорядником Державного валютного фонду України;
- в) скасовує ліцензії на здійснення валютних операцій;
- г) визначення структури валютного ринку України.

69. До порушень валютного законодавства належать:

- а) відсутність звітності про валютні операції;
- б) здійснення валютних операцій з порушенням встановленого порядку;
- в) порушення порядку декларування валютних цінностей;
- г) порушення порядку сплати податкових платежів за зовнішньоекономічними операціями.

70. Які санкції застосовуються за порушення валютного законодавства?

- а) штрафи;
- б) позбавлення ліцензій;
- в) обмеження волі;
- г) громадські роботи.

**12. Питання для підготовки до модульного та підсумкового контролю
(диференційованого заліку)**

1. Банківська діяльність, її правовий режим та методи.
2. Банки та банківські фінансово-кредитні установи.
3. Банківські операції.
4. Предмет та методи банківського права.
5. Система та принципи банківського права.
6. Джерела банківського права.
7. Банківсько-правові норми та банківсько-правові відносини.
8. Загальна характеристика банківської системи України.
9. Статус та функції Національного банку України.
10. Структура НБУ.
11. Статус та види банків.
12. Загальна характеристика структури інших банків.
13. Загальна характеристика організаційно-правових форм банків.
14. Вимоги до установчих документів банку.
15. Вимоги до формування статутного фонду банку.
16. Порядок ліквідації банку.
17. Реєстрація філії та представництв банку.
18. Особливості реєстрації банків за участю іноземного капіталу.
19. Порядок утворення комерційних банків.
20. Загальні та особливі вимоги щодо надання ліцензії на здійснення банківських операцій.
21. Процедура отримання ліцензії.
22. Підстави та процедура відкликання ліцензії.
23. Загальні вимоги до здійснення міжбанківських розрахунків.
24. Кореспондентські відносини банків.
25. Моделі обслуговування банків в системі електронних платежів.
26. Загальні засади використання рахунків.
27. Види і відкриття рахунків у національній валюті.
28. Види і відкриття рахунків в іноземній валюті.
29. Підстави та процедури закриття рахунків.
30. Загальні засади безготівкових розрахунків.
31. Види розрахункових документів.
32. Вимоги до оформлення розрахункових документів.
33. Безспірне стягнення та безакцентне списання коштів.
34. Арешт коштів на рахунках.
35. Правовий режим готівкових розрахунків.
36. Організація емісійно-касової роботи банків.
37. Сутність, види та здійснення кредитних операцій.
38. Сутність, види та здійснення депозитних операцій.
39. Сутність, види та здійснення лізингових операцій.
40. Сутність, види та здійснення факторингових операцій.
41. Способи забезпечення виконання кредитних зобов'язань.

42. Порука і гарантія.
43. Застава та її види. Вимоги до договору. Реалізація предмету застави.
44. Страхування та його види. Вимоги до договору страхування.
45. Поняття "цінних паперів". Види цінних паперів.
46. Діяльність по випуску цінних паперів, комісійна та комерційна діяльність з цінними паперами.
47. Пасивні операції банків з іншими паперами (власні облігації, ощадні сертифікати).
48. Активні операції банків з цінними паперами.
49. Операції банків з векселями.
50. Депозитарна діяльність та обслуговування обігу цінних паперів.
51. Операції банків з валютними цінностями.
52. Банки як суб'єкти валютного контролю.
53. Правові засади діяльності банків.
54. Санкції за порушення вимог щодо здійснення банківських операцій.
55. Фінансові та інші звіти комерційного банку.
56. Комерційна та банківська таємниця.
57. Накладення арешту і звернення стягнення на грошові кошти, інше майно клієнтів, у банках.
59. Правове регулювання оподаткування банків.
60. Суть банківського права розвинутих країн.
61. Інститут банківської таємниці в зарубіжному законодавстві.

13. Методи навчання

Методи навчання на лекціях:

- вербальний метод (лекція, дискусія тощо);
- методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо);
- інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

Методи навчання на практичних, семінарських заняттях:

- вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні, семінарські та лабораторні заняття);
- метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- робота з навчально-методичною літературою (рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо);
- інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо);
- Дослідницький метод
- Пошуковий метод.

14. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Банківське право» використовуються такі методи оцінювання:

- для поточного контролю у вигляді *усного та письмового опитування, фронтального опитування, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, написання есе (рефератів), виконання індивідуальних та групових проектів, творчих завдань, тощо.*
- для модульного контролю у вигляді *письмової відповіді, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, тощо.*
- для підсумкового контролю *проведення заліку (усна та/або письмова відповідь, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, тощо.).*

15. Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.
- *модульний контроль* передбачає письмове виконання різних видів контрольних завдань.
- *підсумковий контроль* передбачає проведення диф.залік.

16. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Рекомендоване оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти:

№	Вид навчальної діяльності здобувачів вищої освіти*	Кількість балів
1.	Реферат, есе	1-5
2.	Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач	1-5
3.	Індивідуальне завдання	1-5
4.	Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
5.	Ділова гра, практичний кейс, тощо.	1-10
6.	Участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо)	1-10
7.	Модульний контроль (для денної форми здобуття освіти)	1-20
8.	Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-50

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти оцінюються за такими критеріями:

Бали	Критерії оцінювання
90-100	Здобувач вищої освіти повною мірою засвоїв програмний матеріал, виявляє знання основної та додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання інших галузей знань, вдало наводить приклади.
82-89	Здобувач вищої освіти демонструє достатньо високий рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять.
75-81	Здобувач вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формування висновків, не завжди здатний асоціювати теоретичні знання з практичними прикладами
64-74	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, проте відповідь неповна, неглибока, містить неточності, є помилки у формулюванні понять, відчуваються складнощі в застосуванні знань при наведенні прикладів.
60-63	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні матеріалу, формулюванні понять, не може навести приклади.
35-59	Здобувач вищої освіти не володіє переважною частиною програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять.
1-34	Здобувач вищої освіти не засвоїв програмний матеріал.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для диференційованого заліку, екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для недиференційованого заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота										Підсумковий контроль	Сума	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2							Самостійна робота
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	10	40	100
Модульний контроль 1 - 10					Модульний контроль 2 - 10							

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50	10	50	100

18. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Право інтелектуальної власності» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- методичні вказівки до вивчення дисципліни;
- опорний конспект лекцій;
- варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- варіанти завдань для модульного контролю;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

19. Рекомендована література

Основні нормативні акти:

1. Конституція України від 28.06.1996 // Голос України. — 1996. — 13 липня.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. (чинний з 01.01.2004 р.).
3. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 21.12.2000 р.

4. Закон України. «Про внесення змін до деяких законів України з питань запобігання банків та інших фінансових установ з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом» від 06.02.2003 р.
5. Закон України «Про господарські товариства» від 10.09.1991 р.
6. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом», від 28.11.2002 р.
7. Закон України «Про заставу» від 2.10.1992 р.
8. Закон України «Про кредитні спілки» від 20.12.2001 р.
9. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 р.
10. Закон України «Про обіг векселів в Україні» від 05.04.2001 р.
11. Закон України «Про платіжні системи та переказ грошей в Україні» від 05.04.2001 р.
12. Закон України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» від 23.09.1994 р.
13. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 р.
14. Закон України «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб», від 20.09.01 Кодекс України про адміністративні правопорушення. — К, 1991 р.
15. Конвенція, якою запроваджено Уніфікований закон про переказні векселі та прості векселі від 07.06.1930 р. (набрала чинності для України з 06.01.2000 р.).
16. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. (чинний з 01.01.2004 р.).
17. Указ Президента України «Про врегулювання порядку отримання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів і застосування штрафних санкцій за порушення валютного законодавства» від 27.06.1999 р.
18. Указ Президента України «Про заходи щодо захисту прав фізичних осіб — вкладників комерційних банків України» від 10.09.1998 р.
19. Декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 р. «Про систему валютного регулювання і валютного контролю».
20. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Затв. постановою Правління НБУ від 29.03.2001 р.
21. Інструкція про відкриття, використання і закриття банками рахунків у національній та іноземній валюті: Затв. постановою Правління НБУ від 12.11.2003
22. Інструкція № 1 «З організації емісійно-касової роботи в установах банків України»: Затв. постановою Правління НБУ від 07.07.1994 р. № 129.
23. Інструкція про міжбанківські розрахунки в Україні: Затв. Постановою Правління НБУ від 27.12.1999 р. № 621.
24. Інструкція про організацію роботи з готівкового обігу установами банків України: Затв. постановою Правління НБУ від 19.02.2001 р. №69.
25. Інструкція про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України: Затв. постановою Правління НБУ від 12.12.2002 р. №502.
26. Лист Вищого арбітражного суду України. «Про результати узагальнення судової практики вирішення спорів, пов'язаних з укладанням і виконанням кредитних договорів» від 26.10.2000 р. № 01-3/578.
27. Положення Національного банку України про кредитування: Затв. постановою правління НБУ від 28.09.1995 р. № 246.
28. Положення про валютний контроль: Затв. постановою Правління Національного банку України від 08.02. 2000 р. № 49.
29. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні. Затв. постановою Правління НБУ від 19.02.2001. р. № 72.
30. Положення про відкриття та функціонування в уповноважених банках України рахунків банків-кореспондентів в іноземній валюті та в гривнях. Затв. постановою Правління НБУ від 26.03.1998 р. № 118.
31. Положення про механізми рефінансування банків України: Затв. постановою Правління НБУ від 28.02.2002 р. № 82.

32. Положення про нормативи обов'язкового резервування коштів банківською системою України: Затв. постановою Правління НБУ від 09.07.1999 р. №332.

33. Положення про оформлення та подання клієнтами платіжних доручень в іноземній валюті, заяв про купівлю або продаж іноземної валюти до уповноважених банків, інших фінансових установ: Затв. постановою Правління НБУ від 05.03.2003 р. № 82.

34. Положення про порядок ведення зведеного електронного реєстру власників рахунків: Затв. постановою Правління НБУ від 10.06.1999 р. №279.

35. Положення про порядок видачі резидентам погодження НБУ на переказування коштів у національній та іноземній валюті за межі України за договорами, які передбачають виконання робіт та надання послуг: Затв. постановою Правління НБУ від 12.02.2003 р. №58.

36. Положення про порядок здійснення консорціумного кредитування: Затв. постановою Правління Національного банку України від 21.02.1996 р. №37.

37. Положення про порядок здійснення Національним банком України з банками операцій репо: Затв. постановою Правління НБУ від 29.05.2001 р. № 204.

38. Положення про порядок здійснення операцій з чеками в іноземній валюті на території України: Затв. постановою Правління НБУ від 29.12.2000 р. №520.

39. Положення про примусове списання (стягнення) та договірне списання коштів в іноземній валюті з рахунків платників (крім банків) на території України: Затв. постановою Правління НБУ від 01.10.2012 р. №416.

40. Постанова Правління НБУ «Про класифікацію посад та ранги державних службовців НБУ» від 30.06.1999 р. № 317.

41. Постанова Правління НБУ «Про затвердження Положення про порядок видачі банкам банківської ліцензії, письмових дозволів та ліцензій на виконання окремих операцій» від 17.07.2001 р. № 275.

Основна література:

1.Тетарчук І.В. Банківське право : Навч.посібник для підготовки до іспитів.- К.: Центр навчальної літератури, 2016.- 214с.

2.Воронова Л.К., Кучерявенко Н.П. Финансовое право: Учебное пособие для студентов юрид. вузов и факультетов -Х: Легас, 2015. - 360 с. ◊

3.Орлюк О.П. Финансовое право: Навчальний посібник- К.: Юрінком Інтер, 2003. - 528 с.

4.Податкове право: Навчальний посібник - К.: Юрінком Інтер, 2013. - 400 с.

5.Фінансове право України: Підручник- К.: Юрінком Інтер, 2016. - 320 с.

Допоміжна:

1. Алексеева Д. Г. Банковское право: Схемь и комментарии. — М., 2003.

2. Алисов Е. Н. Правовое регулирование валютных отношений в Украине. — Х.: Консум, 1998.

3. Банки и банковское право: Учебн. пособие / Под ред. проф. И. Т. Балабанова. — Санкт-Петербург, 2015.

4. Банки Львова: минуле і сучасне / За ред. Я. В. Грудзевича і З. М. Комаринської. — Л.: ЛБІ НБУ, 2002.

5. Банківське право: Навч. посіб. / Упорядник М. П. Кучерявенко. — Харків, 1999 р.

6. Банківське право: українське та європейське: Навч. посіб. — За ред. П. Д. Біленчука. —К., 1999.

7. Банковское дело / Под ред. О. Лаврушина. 2-е изд. М.: Финанси статистика, 2000.

8. Банковское право Европейского Союза. — М.: Статут, 2000.

9. Банковское право СІЛА / А.М. Поллард, Ж. Г. Пассейк, К. Х. Злис. — М.: Прогресе, 1992.

10. Братко А. Г. Банковское право (теория и практика). — М.: Приор, 2000.

11. Бугулов В. М., Бугулова Т. В. Національний банк та його операції. — К.: МАУП, 1997.

12. Валютне регулювання. Правове регулювання банківської та інвестиційної діяльності в Україні. — Вип. 3.1. — К., 1996.

13. Васенко В.К. Валютно-фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності. — К., 2004.
14. Васильченко З. М. Комерційні банки: реструктуризація та реорганізація. — К.: Кондор, 2003.
15. Васюренко О. В. Банківський менеджмент. — К.: Академія, 2001.
16. Васюренко О. В. Банківські операції. — К.: Знання, 2000.
17. Васюренко О.В. Центральний банк в системі кредитно-фінансових відносин. — Х., 1996.
18. Вишне夫斯基. Банковское право Англии. — М.: Статут, 2000.
19. Вігуру Жан-Клод, Блан П'єрет, Прост Андре. Банк очима економіста й бухгалтера. — К.: Основи, 1997.
20. Вітлінський В. К. Кредитний ризик комерційного банку. — К.: Знання, 2000.
21. Влада, банки, бізнес: політекономія взаємодії та розвитку. — К.: Атіка, 2002.
22. Вступ до банківської справи / Відпов, ред. М. І. Савлук. — К.: Лібра, 1998.
23. Гетьман В. П., Килимник Ю. В. Національний банк у системі влади. Бесіди про Конституцію. — К., 1997.
24. Гіленко І., Кириченко О., Ятченко А. Банківський менеджмент. — К.: Основи, 1999.
25. Грушко В. І. Банківський нагляд: Навч. посібник. — К.: ЦУЛ, 2004.

16. Інформаційні ресурси

1. Сайт Національного Банку України: <https://bank.gov.ua>
2. Електронна бібліотека: <http://www.info-library.com.ua/>
3. Інститут проблем законодавства ім. Ярослава Мудрого [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.legality.kiev.ua/>.
4. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Президента України. – Режим доступу : www.president.gov.ua.
6. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України "Урядовий портал України". – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>.
7. Наукова бібліотека ім. М.Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка www.library.univ.kiev.ua
8. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія» <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib>
9. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського <http://www.nbu.gov.ua/>
Сайт “Бібліотека юриста” <http://www.lawbook.by.ru/>